

EUROOPA KOHTU OTSUS

2. VEEBRUAR 1977*

[...]

Kohtuasjas 50/76,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel College van Beroep voor het Bedrijfsleven'i (majandusasjade halduskohus) esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Amsterdam Bulb BV

ja

Produktschap voor Siergewassen (ilutaimede asutus)

eelotsust määruse (EMÜ) nr 1767/68 (EÜT ingliskeelne eriväljaanne 1968 (II), lk 530) ja määruse (EMÜ) nr 369/75 (teatavate kolmandatesse riikidesse väljaveetavate lillesibulate, juure- ja varremugulate miinimumhindade süsteemi kohta) (EÜT 1975, L 41, lk 1) tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutcher, kodade esimehed A. M. Donner ja P. Pescatore, kohtunikud J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco ja A. Touffait,

kohtujurist: F. Capotorti,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. Oma 15. juuni 1976. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 17. juunil, esitas College van Beroep voor het Bedrijfsleven Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse nõukogu 27.

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

veebruari 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 234/68 (EÜT ingliskeelne eriväljaanne 1968 (I), lk 26), komisjoni 6. novembri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1767/68 (EÜT ingliskeelne eriväljaanne 1968 (II), lk 530) ja komisjoni 10. veebruari 1975. aasta määruse (EMÜ) nr 369/75 tõlgendamise kohta selles osas, mis puudutab lillesibulate väljaveo miinimumhindade süsteemi.

2. Euroopa Kohtul palutakse tuvastada, kas nimetatud määruste sätted või „Euroopa õiguse muud sätted või põhimõtted” keelavad pädeval siseriiklikul organisatsioonil võtta vastu eeskirju, millega määratakse kindlaks lillesibulate väljaveohinnad ja mis, kuigi osaliselt vastavuses ühenduse määrustega, sisaldavad sätteid, mida nimetatud määrustes ei ole ja millel puudub nimetatud määrustes õiguslik alus.

3. Lisaks ühenduse määrustes sisalduvate sätetega samasugustele sätetele sisaldavad siseriiklikud eeskirjad sätteid, mis:

- kehtestavad väljaveo miinimumhinnad lillesibulate puhul, mis on väiksemad kui need lillesibulad, mille puhul määrab väljaveo miinimumhinnad kindlaks määrus nr 369/75;

- kehtestab väljaveo miinimumhinna muude lillesibulate puhul kui need lillesibulad, mille puhul määrab väljaveo miinimumhinnad kindlaks määrus nr 369/75;

- teevad teatavatel juhtudel erandeid siseriiklike eeskirjade sätete osas;

- näevad ette karistusmeetmeid eeskirjade rikkumise suhtes.

4. Nagu kohus on juba muudes kontekstides kinnitanud, eriti oma 10. oktoobri 1973. aasta otsuses (*Variola Spa versus Amministrazione Italiana delle Finanze* (1973), lk 981), tähendab ühenduse määruse vahetu kohaldamine seda, et selle jõustumine ja kohaldamine nende kasuks või kahjuks, kes on selle subjektid, on sõltumatu kõigist meetmetest, mis puudutavad siseriiklikusse õigusesse vastuvõtmist.

5. Vastavalt asutamislepingust tulenevatele kohustustele on liikmesriigid kohustatud mitte takistama määrustele ja muudele ühenduse õiguse eeskirjadele omast vahetut mõju.

6. Nimetatud kohustuse range järgimine on kogu ühenduses ühenduse määruste samaaegse ja ühetaolise kohaldamise hädavajalik tingimus.

7. Seetõttu ei või liikmesriigid vastu võtta ega lubada seadusandlikku võimu omavatel siseriiklikel organisatsioonidel võtta vastu ühtegi meetet, mis varjaks mis tahes õigusnormi ühenduse laadi ja mõju isikute eest, kelle suhtes seda kohaldatakse.

8. Hetkest, mil ühendus võtab asutamislepingu artikli 40 alusel vastu määrused, millega luuakse ühine turukorraldus teatud sektoris, on liikmesriigid kohustatud mitte võtma ühtegi meetet, mis võiks kehtestada neist erandeid või avaldaks neile kahjulikku mõju.

9. Siseriikliku kohtu poolt nimetatud sätete vastavust ühenduse määrustele tuleb käsitleda mitte üksnes määruste selgesõnaliste sätete valguses, vaid ka eesmärkide valguses.

10. Määruse nr 234/68, mis on kõnealuse sektori põhimäärus, preambuli teises põhjenduses märgitakse, et elustaimede ja lillekasvatustoodete tootmine on ühenduse teatavate

piirkondade põllumajanduse jaoks erilise tähtsusega ning kinnitab vajadust soodustada sellise toodangu mõistlikku turustamist ning tagada stabiilsed turutingimused.

11. Nimetatud määruse preambuli viiendas põhjenduses väidetakse, et lillesibulate eksport kolmandatesse riikidesse on ühenduse jaoks märkimisväärse majandusliku tähtsusega, et sellise ekspordi jätkamist ja arendamist võib tagada hindade stabiliseerimisega kõnealuses kaubanduses ning et selleks tuleks kõnealuste toodete jaoks sätestada ekspordi miinimumhinnad.

12. Nimetatud määruse artiklis 3 sätestatakse, et nõukogu võib vastu võtta eeskirjad, mis reguleerivad ühise turukorraldusega hõlmatud toodete kvaliteedi-, sorteerimis- ja pakendamisstandardeid ning selliste standardite kohaldamist.

13. Sama artikli kohaselt, kui standardid on vastu võetud, võib tooteid, mille suhtes standardeid kohaldatakse, müügiks esitleda või pakkuda, müüa, tarnida või muul viisil turustada üksnes vastavalt kõnealustele standarditele.

14. Kõnealuse määruse artikli 7 alusel võib komisjon määrata kindlaks miinimumhinnad nende toodete ekspordiks kolmandatesse riikidesse.

15. Nõukogu 12. märtsi 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 315/68, millega määratakse kindlaks lillesibulate, juuremugulate ja varremugulate kvaliteedistandardid (EÜT ingliskeelne eriväljaanne 1968 (I), lk 46), mis võeti vastu põhimääruse nr 234/68, rakendamisel, artiklis 2 sätestatakse, et standardeid kohaldatakse nii ühendusesisese kaubanduse kui ka kolmandate riikidega kauplemise suhtes.

16. Sama artikkel keelab nende lillesibulate, juuremugulate ja varremugulate ekspordi kolmandatesse riikidesse, mis on nimetatud määruse lisas kindlaks määratud miinimumsuurusest väiksemad.

17. Määruse nr 234/68 artikli 7 lõike 2 rakendamisel võttis komisjon vastu määruse (EMÜ) nr 1767/68 kolmandatesse riikidesse väljaveetavate lillesibulate, juure- ja varremugulate miinimumhindade süsteemi kohta.

18. Nimetatud määruses toodud rakenduseeskirjades sätestatakse, et vastavalt artiklile 1 määratakse kindlaks ühenduse miinimumhinnad, pöörates erilist tähelepanu mis tahes väljaveo miinimumhindadele, mida on vajaduse korral kohaldatud liikmesriikides miinimumhindade kindlaksmääramise aastale eelneva kolme aasta jooksul.

19. Nimetatud määruse artikkel 2 keelab miinimumhindade süsteemiga hõlmatud mis tahes toote väljaveo kolmandatesse riikidesse kõnealuse toote suhtes kohaldatavast miinimumhinnast madalama hinnaga ning sätestab, et kui teatava toote teatavale suurusele ei ole määratud miinimumhinda, kohaldatakse kõnealuse suuruse suhtes madalaimat kõnealuse toote väljaveo miinimumhinda.

20. Komisjoni määruse (EMÜ) nr 369/75 (millega määratakse kindlaks teatavate kolmandatesse riikidesse väljaveetavate lillesibulate, juure- ja varremugulate miinimumhinnad asjaomaseks majandusaastaks) artikkel 1 sätestab, et miinimumhinnad määratakse kindlaks iga toote puhul nimetatud määruse lisas näidatud tasemetel.

21. Kõnealusel lisas näidatakse, et väljaveo miinimumhinnad määratakse kindlaks selgesõnaliselt üksnes mõnede määruse nr 315/68 lisas loetletud toodete puhul ja teatavate suuruste puhul, mis on suuremad kui määruses nr 315/68 toodud miinimumsuurused.

22. Määruse nr 1767/68 artiklist 2 selgub siiski, et väljaveo miinimumhinda kohaldatakse ka muude suuruste suhtes kui need, mille puhul määrati selline hind selgesõnaliselt kindlaks määruses nr 369/75.

23. Nimetatud väljaveo miinimumhind on võrdne kõnealuse toote puhul määruses nr 369/75 kindlaks määratud madalaima miinimumhinnaga.

24. Peale selle ilmneb ühenduse eeskirjadest tervikuna, et neid tooteid, mis on nõukogu määruse nr 315/68 lisas kindlaks määratud miinimumsuurustest väiksemad, ei või välja vedada.

25. Seega peaks vastus olema, et kõnealuse toote puhul määruses nr 369/75 kindlaks määratud madalaimat väljaveo miinimumhinda kohaldatakse toodete suhtes, mis on miinimumsuurusest suuremad, kuid kõnealuse määruse lisas selgesõnaliselt loetletud suurustest väiksemad.

26. Mis puutub ühise turukorraldusega hõlmatud toodete, mis kuuluvad muusse perekonda, liiki või sorti kui need, mille puhul komisjon on seni miinimumhinnad kindlaks määranud, kolmandatesse riikidesse väljaveo miinimumhindade kindlaksmääramisse siseriiklike asutuste poolt, tuleb nentida, et ükski ühenduse eeskirjade säte ei keela selgesõnaliselt selliste hindade kindlaksmääramist.

27. Perioodiliselt vastu võetud määrustest, millega määratakse kindlaks miinimumhinnad, ei selgu, miks otsustas komisjon kehtestada miinimumhinnad ühenduse tasandil üksnes teatavate, ühise turukorraldusega hõlmatud toodete sortide puhul.

28. Kõikide asjaomaste ühenduse määruste valguses ei ole võimalik otsustada, kas komisjon soovis mõista anda, et muud tooted tuleb välja vedada turujõudude poolt vabalt määratud hindadega.

29. Vastupidi, komisjoni poolt miinimumhindade süsteemi rakendamiseks koostatud eeskirjadest võib järeldada, et liikmesriigid võivad jätkata väljaveo miinimumhindade kehtestamist kuni selle ajani, mil komisjon otsustab ise kehtestada sellised hinnad ühenduse tasandil.

30. Seetõttu tuleb siseriiklikule kohtule vastata, et siseriiklik õigusnorm, millega määratakse kindlaks teatavate sibulasortide, v.a need, mille puhul komisjon on kindlaks määranud miinimumhinnad määruses nr 369/75, kolmandatesse riikidesse väljaveo miinimumhinnad, mis ei tee erandeid ühenduse süsteemist, ei piira selle ulatust ning püüab saavutada sama eesmärki, s.t hindade stabiliseerimist kaubanduses kolmandate riikidega, mida ei saa pidada ühenduse õigusega vastuolus olevaks.

31. Mis puutub siseriiklikku õigusnormi, mis sätestab sanktsioonid ühenduse eeskirjade rikkumise eest, tuleb nentida, et kuigi nimetatud eeskirjad keelavad kõnealuste, ühenduse kvaliteedistandarditele mittevastavate toodete väljaveo kolmandatesse riikidesse, ei näe need ette sanktsioone juhul, kui isikud neist keeldudest üle astuvad.

32. Kuigi EMÜ asutamislepingu artikkel 5 paneb liikmesriikidele kohustuse võtta kõik vajalikud üld- või erimeetmed, et tagada nende kohustuste täitmine, mis tulenevad ühenduse institutsioonide võetud meetmetest, võimaldab see mitmetel liikmesriikidel valida meetmeid, mida nad peavad asjakohaseks, sh sanktsioonid, mis võivad olla isegi karistusliku iseloomuga.

33. Seetõttu tuleb siseriiklikule kohtule vastata, et kui neis ühenduse eeskirjades puudub igasugune säte, milles nähakse ette konkreetsed sanktsioonid isikutele, kes ei järgi neid eeskirju, on liikmesriigid pädevad võtma vastu selliseid sanktsioone, mis näivad neile asjakohased.

34. Mis puutub siseriikliku asutuse poolt ühenduse kindlaks määratud miinimumhindadest erandi lubamisse, tuleb märkida, et ei määrus nr 234/68 ega selle rakendusmäärused ei näe ette sellist võimalust.

35. Seetõttu ei või liikmesriigid otse ega nende poolt loodud või tunnustatud organisatsioonide vahemeeste kaudu lubada ega taluda erandeid ühenduse õigusest.

Kohtukulud

36. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduse Komisjoni kulusid ei hüvitata.

37. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS,

otsustab:

1. Liikmesriigid ei või vastu võtta ega lubada seadusandlikku võimu omavatel siseriiklikel organisatsioonidel võtta vastu ühtegi meetet, mis varjaks mis tahes õigusnormi ühenduse laadi ja mõju isikute eest, kelle suhtes seda kohaldatakse.

2. Kõnealuse toote puhul kohaldatakse määruses nr 369/75 kindlaks määratud madalaimat väljaveo miinimumhinda toodete suhtes, mis on miinimumsuurusest suuremad, kuid mis on kõnealuse määruse lisas selgesõnaliselt loetletud suurustest väiksemad.

3. Siseriiklik õigusnorm, millega määratakse kindlaks teatavate sibula sortide, v.a need, mille puhul komisjon on kindlaks määranud miinimumhinnad määruses nr 369/75, kolmandatesse riikidesse väljaveo miinimumhinnad, mis ei tee erandeid ühenduse süsteemist, ei piira selle ulatust ning püüab saavutada sama eesmärki, s.t hindade stabiliseerimist kaubanduses kolmandate riikidega, mida ei saa pidada ühenduse õigusega vastuolus olevaks.

4. Kui neis ühenduse eeskirjades puudub igasugune säte, milles nähakse ette konkreetsed sanktsioonid isikutele, kes ei järgi neid eeskirju, on liikmesriigid pädevad võtma vastu selliseid sanktsioone, mis näivad neile asjakohased.

5. Liikmesriigid ei või otse ega nende poolt loodud või tunnustatud organisatsioonide vahemeeste kaudu lubada ega taluda erandeid ühenduse õigusest.

Kutcher

Donner

Pescatore

Mertens de Wilmars

Sørensen

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Bosco

Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 2. veebruaril 1977 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutcher